

The Stockholm University
Linnaeus Center for
Integration Studies (SULCIS)

*Etableringsreformens första år - en första
utvärdering*

Pernilla Andersson Joona, Alma Wennemo Lanninger
och Marianne Sundström

Rapport 2015:3
ISSN 1654-1189

Etableringsreformens första år – en första utvärdering

av

Pernilla Andersson Joona, Alma Wennemo Lanninger och Marianne Sundström

Institutet för social forskning

Stockholms universitet

15 april 2015

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
2. Etableringsreformen.....	4
2.2 Reformens innebörd.....	5
2.3 Hur såg det tidigare introduktionssystemet för nyanlända ut?	6
2.4 Hur har etableringsreformen genomförts?.....	6
2.5 Nyanlända 2011 – bakgrund.....	7
3. Tidigare uppföljningar och studier av introduktions och etableringsinsatser	8
3.2 Tidigare studier av introduktionsinsatser.....	10
4. Data och metod	11
4.2 Metod	11
4.2.1 Definition av undersökningsgrupp och jämförelsegrupp.....	11
4.2.2 Att mäta utfall	13
4.3 Empirisk specifikation.....	14
4.4 Variabler	14
4.4.1 Utfallsvariabler	14
4.4.2 Kontrollvariabler.....	15
4.4.3 Beskrivande statistik.....	15
5. Resultat.....	22
5.2 Etableringsreformen och kvinnorna.....	27
6. Slutsatser	30
Referenser	32
Tabellbilaga	34

Sammanfattning

Den här rapporten har tillkommit på uppdrag av den förra regeringen och är en första utvärdering av etableringsreformen för nyanlända invandrare. Reformen innebar att ansvaret för etablering av nyanlända flyktingar och deras anhöriga från och med 1 december 2010 flyttades från kommunerna till staten. Från denna tidpunkt skulle alla nyanlända flyktingar och deras anhöriga registreras hos Arbetsförmedlingen och få en etableringsplan. Syftet med rapporten är att studera effekterna av reformen på de nyanländas etablering på arbetsmarknaden mätt med sysselsättning, löneinkomst och deltagande i reguljär utbildning ett till två år efter ankomsten. Vi mäter effekterna genom att jämföra utfallen för undersökningsgruppen, som består av nyanlända i åldern 20 – 64 år vilka anlände mellan 1 december 2010 och 31 december 2011 och deltog i etableringsåtgärder, med dem för en jämförelsegrupp av motsvarande individer som anlände i perioden närmast dessförinnan, mellan 1 januari och 30 november 2010 och deltog i introduktionsåtgärder. Utfallen mäts 2012 för undersökningsgruppen och 2011 för jämförelsegruppen.

Analysen är baserad på registerdata från SCB:s databas STATIV kombinerade med data från Arbetsförmedlingen. Metoden vi använder är Difference-in-Difference-analys i vilken utfallen för undersöknings- och jämförelsegruppen jämförs med hänsyn till skillnader i bakgrundsegenskaper, vistelsetid i landet och tidpunkt då individen blev mottagen i en kommun. Vi beaktar både vistelsetid och mottagningstid därför att de påverkar utfallen och därför att dessa mäts två olika år.

Resultaten visar, för det första, att det inte är någon skillnad mellan grupperna i sannolikheten att vara sysselsatt ett till två år efter mottagandet när alla kontrollvariabler och signifikanta interaktioner har inkluderats. Sysselsättningen är lika låg i båda grupperna, endast omkring 27 procent av dem som hade varit mottagna i fyra kvartal var sysselsatta någon gång under 2012 respektive 2011. Vad gäller löneinkomsten finner vi, för det andra, liknande resultat som för sysselsättning. Av dem som har haft någon löneinkomst är det ingen skillnad i lönenivå mellan grupperna efter att alla kontrollvariabler och signifikanta interaktioner är inkluderade. För det tredje, observerar vi att andelen som har deltagit i reguljär utbildning under 2012 respektive 2011 var låg, omkring 6 procent bland dem som varit mottagna i fyra kvartal i båda grupperna.

Det ingår också i vårt uppdrag att särskilt studera utfallen för kvinnorna. Våra resultat visar att kvinnorna har omkring 15 procentenheter lägre sannolikhet att vara sysselsatta och omkring 14 procent lägre lön än männen efter att alla kontrollvariabler har inkluderats. Skillnaden var lika stor i undersökningsgruppen och jämförelsegruppen.

1. Inledning

Den här rapporten har tillkommit på uppdrag av den förra regeringen (Regeringsbeslut 2010-10-07), och avser att vara ett första steg i utvärderingen av etableringsreformen för nyanlända invandrare. Etableringsreformen (SFS 2010:197) innebar att ansvaret – organisatoriskt och ekonomiskt – för etablering av nyanlända flyktingar och deras anhöriga från och med 1 december 2010 flyttades från kommunerna till staten. Från detta datum skulle alla nyanlända flyktingar och deras anhöriga registreras hos Arbetsförmedlingen och få en etableringsplan. Reformen syftade till att påskynda de nyanländas etablering i arbets- och samhällsliv. Ersättningen och stödet till de nyanlända skulle också bli den samma oavsett boendekommun. Syftet med vår rapport är att studera effekterna av reformen på de nyanländas etablering på arbetsmarknaden mätt med sysselsättning och inkomst samt deltagande i reguljär utbildning ett till två år efter ankomsten till Sverige. Vi mäter effekterna genom att jämföra utfallen för de flyktingar och anhöriga som anlände till Sverige vid reformens start och under 2011 (*undersökningsgruppen*) med utfallen för dem som anlände i perioden närmast före reformen, 1 januari - 30 november 2010 (*jämförelsegruppen*).¹ Vi gör så eftersom reformen inte kan utvärderas annat än i jämförelse med ett alternativ och det är rimligt att anta att om reformen inte hade genomförts skulle det tidigare introduktionssystemet ha fortsatt. För undersökningsgruppen mäter vi utfallet 2012 och för jämförelsegruppen 2011. Eftersom det ingår i vårt uppdrag att särskilt beakta kvinnornas situation studerar vi skillnaderna i utfall mellan kvinnor och män närmare. Analysen baseras på registerdata från SCB:s databas STATIV som har kombinerats med data från Arbetsförmedlingen.

Rapporten har följande uppläggning: I nästa avsnitt presenterar vi etableringsreformen, dess syfte, innebörd, bakgrund och problem. I avsnitt 3 redogör vi kortfattat för vad tidigare uppföljningar har visat om resultaten av reformen och för resultat från tidigare studier av introduktionsinsatser för nyanlända. Avsnitt 4 behandlar data, metod och variabler. I avsnitt 5 presenterar och diskuterar vi våra resultat och i avsnitt 6 redovisar vi våra slutsatser.

2. Etableringsreformen

2.1 Reformens syfte och målgrupp

Syftet med reformen var att förändra introduktionssystemet för vissa nyanlända invandrare för att underlätta och påskynda deras etablering i samhälls- och arbetslivet (SFS 2010:197). Bakgrunden till reformen var att man ansåg att det tog alltför lång tid för nyanlända flyktingar och deras anhöriga att etablera sig på arbetsmarknaden (Proposition 2009/10:60). Härtill kom att variationen var stor

---

¹ Vi gör också analyser där vi utvidgar jämförelsegruppen till att även omfatta de flyktingar och anhöriga som invandrade under 2009.

mellan kommunerna i hur flyktningmottagandet och introduktionsinsatserna varit organiserade och hur väl de hade fungerat (Integrationsverket 2007).

Målgruppen för reformen utgörs av nyanlända i åldrarna 20 - 64 år som har beviljats uppehållstillstånd av flyktingskäl, synnerligen ömmande omständigheter eller bedömts vara skyddsbehövande. Dessutom omfattas de som har beviljats uppehållstillstånd på grund av att de är anhöriga till eller har anknytning till en person som har beviljats uppehållstillstånd av de nämnda skälen. Detta förutsatt att de sökt sådant tillstånd inom två år från det att anknytningspersonen fått uppehållstillstånd.² Även nyanlända ungdomar som har fyllt 18 men inte 20 år och saknar föräldrar i Sverige ingår i reformen. De ingår dock inte i vår studie som fokuserar på de nyanlända i förvärvsarbetande åldrar, dvs 20 - 64 år. I det följande använder vi begreppen flyktingar och deras anhöriga samt nyanlända då vi syftar på målgruppen. Nyanlända som förvärvsarbetar på heltid eller studerar på gymnasieskolan och de som är så sjuka att deras prestationsförmåga understiger 25 procent av heltid har inte rätt till en etableringsplan.

2.2 Reformens innebörd³

Reformen innebär att alla nyanlända i målgruppen från och med 1 december 2010 skulle registreras hos Arbetsförmedlingen, som bär huvudansvaret för etableringsuppdraget och har ansvar för att en *etableringsplan* (EPA) upprättas inom två månader från att en individ har fått uppehållstillstånd. Planen ska sträcka sig över högst två år och omfatta åtminstone samhällsorientering, svenska för invandrare (SFI) och arbetsförberedande insatser. Ansvaret för att anordna SFI och samhällsorientering vilar på kommunen, medan övriga aktiviteter i etableringsplanen kan utföras antingen i Arbetsförmedlingens regi eller av andra aktörer. Arbetsförmedlingen har också ansvar för att hjälpa de nyanlända med boende om detta inte är löst. De nyanlända har även rätt att fritt få välja en *etableringslots* bland en rad privata aktörer. Lotsarna arbetar på uppdrag av Arbetsförmedlingen och ska bistå med coachning, råd och kontakter. De nyanlända som har fått en etableringsplan och deltar i etableringsaktiviteter har rätt till *etableringsersättning* och i vissa fall etableringstillägg och bostadsersättning. Ersättningen ska vara individuell och lika över hela landet. Om de nyanlända arbetar parallellt med att de följer en etableringsplan, får ersättningen normalt behållas. Den betalas under hela perioden med etableringsplan (som längst i 24 månader), eller tills de förvärvsarbetat på heltid i minst sex månader eller påbörjat en högskoleutbildning.

---

² I januari 2014 förlängdes tidsgränsen till sex år.

³ Avsnittet bygger på Eriksson (2010) avsnitt 5.2.1.

2.3 Hur såg det tidigare introduktionssystemet för nyanlända ut?⁴

Enligt de tidigare reglerna skulle de som fått uppehållstillstånd av flyktingskäl, som skyddsbehövande eller som anhörig till någon av dessa (om de anlant inom två år) erbjudas en plats i ett introduktionsprogram i bosättningskommunen. Kommunen fick ersättning från Migrationsverket för programdeltagandet under högst 24 månader. För att kommunen skulle ha rätt till ersättning skulle programmet innehålla introduktion i samhället enligt en skriftlig introduktionsplan utarbetad i samråd med individen. För personer i arbetsför ålder skulle samråd med den lokala arbetsförmedlingen ske, och för dem som fyllt 16 år skulle den innehålla SFI, praktik så långt möjligt och samhällsorientering. Deltagarna erhöll introduktionsersättning och/eller försörjningsstöd. Kommunerna valde själva vilken typ av ersättning de betalade, om den skulle överstiga biståndsnormen eller inte och om hela eller delar av ersättningen fick behållas när deltagarna hade andra inkomster. Ersättningen till de nyanlända varierade således.

2.4 Hur har etableringsreformen genomförts?⁵

Arbetsförmedlingens uppföljningar visar att i många kommuner har de nyanlända inte fått en etableringsplan inom två månader efter att de har fått uppehållstillstånd. Det gäller särskilt de kommuner där Migrationsverket nyligen etablerat anläggningsboende och där erfarenheten av mottagande därför är liten (Arbetsförmedlingen, 2013). Således hade t o m december 2011 endast 38 procent av de nyanlända med anläggningsboende (ABO) och 41 procent av dem med eget boende (EBO) fått en etableringsplan inom den föreskrivna tiden (Arbetsförmedlingen, 2012, s. 34). En liknande bedömning gjordes av Statskontoret (2012). Ett annat problem har varit att de nyanlända har fått svårigheter med sin försörjning p g a glapp mellan utbetalning av Migrationsverkets dagsersättning, vilken betalas ut i förskott, och etableringsersättningen som betalas ut i efterskott. Tiden det tar att få personnummer från Skatteverket har också inverkat liksom Försäkringskassans handläggningstider för förmåner som t ex barnbidrag. Ett tredje problem har varit att många av de nyanlända har svårt att följa sin etableringsplan och delta i insatser p g a fysisk eller psykisk ohälsa. Detta gällde mellan en tredjedel och hälften av de nyanlända enligt Riksrevisionen (2014a). För det fjärde har det rått brist på bostäder för nyanlända i många kommuner. Ungefär 60 procent av kommunerna uppgav att sådan brist är ett ganska eller mycket stort hinder för bosättning av anvisade nyanlända (Länsstyrelserna 2013).

De nyanländas problem med hälsa, försörjning och boende har medfört att etableringsreformen inte fungerat som avsett. I Riksrevisionens aktstudie (2014a) framkommer att kontakterna mellan arbetsförmedlare och etableringsdeltagare till stor del har handlat om personlig

---

⁴ Även detta avsnitt bygger på Eriksson (2010) avsnitt 5.2.1.

⁵ Följande avsnitt bygger delvis på Riksrevisionen (2014) i vilken en djupstudie av 80 etableringsplaner ingår.

ekonomi och frånvarorapportering. Statskontoret (2012) bedömer även att aktiviteterna i etableringsplan inte varit tillräckligt väl anpassade till deltagarnas förutsättningar och behov. Underbemanning hos Arbetsförmedlingen är också ett omvittnat problem. När reformen genomfördes var intentionen att varje handläggare skulle hantera 30 nyanlända per månad, istället har många handläggare haft 60 ärenden per månad (Larsson och Pelling, 2015). Mycket kritik har även framförts mot lotssystemet. Riksrevisionens (2014b) granskning visar t ex på stora brister; lotsverksamheten har varit mer inriktad på socialt stöd än på arbetsmarknadsåtgärder och vissa lotsar har sökt locka nyanlända med gåvor och förmåner. Hela 80 procent av lotsföretagen uppger att branschen präglas av oseriösa aktörer.⁶ För vår del är det viktigt ha dessa bedömningar i åtanke då vi studerar effekterna av reformen; samtidigt som vi är medvetna om att även om reformen inte helt fungerat som avsett kan den fortfarande ha haft mer gynnsamma effekter än det tidigare introduktionssystemet som också hade brister. Vilket som överväger är en öppen fråga som vi söker besvara i vår utvärdering.

2.5 Nyanlända 2011 – bakgrund

År 2011 invandrade ungefär 96 000 personer till Sverige. Av dessa var ca 21 000 svenska medborgare, ca 8 300 medborgare i annat nordiskt land och ca 19 600 medborgare i EU utom Norden. Av de övriga var de flesta medborgare i ett asiatiskt land, ca 24 900 individer (SCB, 2013a). Bortsett från personer med svenskt eller annat nordiskt medborgarskap, vilka inte behöver uppehållsrätt, hade övriga nyanlända de grunder för bosättning som visas i Tabell 1 nedan. Vi kan konstatera att medan nästan alla skyddsbehövande, vilka står i centrum för vår studie, var medborgare i ett afrikanskt eller asiatiskt land, var majoriteten av de nyanlända inte flyktingar. Gruppen som har familjeband som grund för bosättning är heterogen och innefattar de som vill förenas med redan bosatta personer, födda i Sverige eller tidigare invandrade, flyktingar och övriga. Här ingår även adoptivbarn.

---

⁶ Systemet med etableringslotsar avskaffades i februari 2015. Arbetsförmedlingen avser att ersätta dem med egen personal.

Tabell 1. Grund för bosättning bland icke-nordiska invandrare 2011. Procent och 1000-tal.

Medborgarskap	Arbete	Familje- band	Skydds- behov	Studier	Okänt /Övrigt	Total % 1000-tal
EU utom Norden	24,4	21,6	-	4,2	49,7	100 (19,6)
Övriga Europa	17,6	62,6	5,3	3,6	11,0	100 (7,4)
Sydamerika	17,1	69,2	1,4	3,7	8,6	100 (1,7)
Nordamerika/ Oceanien	21,9	58,5	2,0	6,8	12,0	100 (2,4)
Asien	15,1	48,8	19,9	7,1	9,0	100 (24,9)
Afrika	4,1	33,8	53,6	2,7	5,7	100 (10,1)
Statslösa/okänt	4,4	37,4	47,2	1,1	10,0	100 (1,6)

Källa: SCB (2013a).

3. Tidigare uppföljningar och studier av introduktions och etableringsinsatser

3.1 Deltagare i etableringsuppdraget t o m 2011 – bakgrund och resultat

I det följande redogör vi kort för vad som är känt från Arbetsförmedlingens uppföljningar om bakgrund och resultat för deltagare i etableringsuppdraget 2010 - 2011, d v s personer som ingår i vår undersökningsgrupp. Antalet nytillkomna i etableringsuppdraget under reformens första år varierade mellan ca 450 personer och ca 750 personer per månad, totalt var det nästan 8 000 personer. Av dessa hade 90 procent fått en etableringsplan och endast 261 personer lämnat åtgärden vid utgången av 2011. De som hade fått avslag på rätten till plan var 119 personer och den vanligaste orsaken till det var att sökanden hade en prestationsförmåga som understeg 25 procent. 65 procent av kvinnorna och 75 procent av männen hade fått en etableringsplan inom 60 dagar från inskrivningen hos Arbetsförmedlingen. Vid utgången av 2011 var 7 693 personer inskrivna i etableringsuppdraget, 48 procent kvinnor och 52 procent män.

Tabell 2. Andel personer som sista december 2012 hade haft etableringsplan i mer än 18 mån och som har haft en viss insats. Procent.

	Kvinnor	Män	Totalt
Arbetsförberedande insatser, arbetsmarknadspol. program	99	100	99
Samhällsorientering	65	66	65
SFI	97	98	98
Förberedande utbildning	85	91	88
Arbetsmarknadsutbildning	12	21	17
Arbetspraktik	24	31	28

Källa: Arbetsförmedlingen (2013).

Vad har ingått i deltagarnas etableringsplan? Vi ser i Tabell 2 att vid utgången av 2012 hade nästan alla som hade haft en etableringsplan i mer än 18 månader, d v s en del av vår undersökningsgrupp, deltagit i SFI och arbetsförberedande insatser eller i arbetsmarknadspolitiska program. Omkring två tredjedelar hade deltagit i samhällsorientering. Vidare hade den överväldigande majoriteten deltagit i förberedande utbildning⁷ medan andelarna som deltagit i arbetsmarknadsutbildning eller arbetspraktik var väsentligt lägre, särskilt bland kvinnorna.

Uppgifterna tyder på att majoriteten av deltagarna i etableringsuppdraget står långt från arbetsmarknaden även om de har deltagit i olika insatser. Detta framkommer också då vi betraktar andelen som har kommit i någon form av arbete (Tabell 3). Totalt var det 29 procent av de deltagare, vilka hade haft en etableringsplan i minst 18 månader, som hade eller hade haft någon form av arbete sista december 2012. Instejsjobb förefaller vara den form av arbete som de nyanlända har lättast att få.⁸ Vi ser också att andelarna är lägre för kvinnor än för män för alla tre typerna av anställning.

⁷ Förberedande utbildningar riktar sig till sökande som behöver förbereda sig för ett arbetsmarknadspolitiskt program eller ett arbete, se Arbetsförmedlingen (2013) s. 24ff.

⁸ Instejsjobb är anställningar för vilka anställningsstöd utgår till arbetsgivare. Sådant stöd kan lämnas för personer som är arbetslösa och anmälda hos Arbetsförmedlingen samt har beviljats uppehållstillstånd under de senaste 36 månaderna (Sibbmark 2014, s. 28).

Tabell 3. Andel personer som sista december 2012 hade haft etableringsplan i mer än 18 mån och som har haft instegsjobb, nystartsjobb och arbete utan stöd. Procent.

	Kvinnor	Män	Totalt
Instegsjobb	9	18	14
Nystartsjobb	4	13	8
Arbete utan stöd	5	9	7

Källa: Arbetsförmedlingen (2013).

3.2 Tidigare studier av introduktionsinsatser

Tidigare forskning om effekterna av introduktionsinsatser på nyanländas etablering på arbetsmarknaden har inte funnit några tydliga positiva resultat. En studie av Svantesson och Aranki (2006) är baserad på data från en enkätundersökning som Integrationsverket genomförde 2004 bland handläggare i de 52 största kommunerna.⁹ De finner att de nyanlända som under introduktionsprogrammet hade haft aktiviteter med anknytning till arbetsmarknaden, såsom praktik, har högre sannolikhet att vara sysselsatta på kort och lite längre sikt än de som deltagit i andra typer av aktiviteter. En begränsning i studien är att man inte har tagit hänsyn till eventuell selektion, d v s att nyanlända som från början har bättre resurser också är de som i störst utsträckning har arbetsmarknadskontakter. Det positiva sambandet mellan arbetsmarknadskontakter, och sysselsättningsmöjligheter är inte förvånande och i studien har drygt hälften av de nyanlända haft sådana kontakter.

Ett annat exempel på åtgärder för att underlätta nyanlända invandrares inträde på arbetsmarknaden är det så kallade SIN-försöket, Arbetsplatsintroduktion för vissa nyanlända invandrare, vilket inleddes i september 2003 i 20 kommuner. Den ursprungliga tanken med försöket var att Arbetsförmedlingens handläggare inledningsvis skulle medverka i arbetsplatsintroduktionen, men i praktiken kom SIN framförallt att handla om intensifierad sök- och matchningshjälp. Johansson och Åslund (2006, 2011) visar i sin utvärdering att SIN framförallt bidrog till ett ökat inflöde till arbetspraktik och att deltagande i arbetspraktik ökade chanserna att senare få en reguljär sysselsättning. Dock fann man ingen direkt effekt av att delta i SIN på sannolikheten att få reguljär sysselsättning.

Vidare genomfördes under 2006 en försöksverksamhet för vissa nyanlända invandrare som i ett antal kommuner var upplagt som ett randomiserat experiment. Randomiseringen gick till så att handläggare på ett antal arbetsförmedlingskontor slumpmässigt bestämde vilka personer i

⁹ Frågorna rörde vilken typ av introduktionsaktiviteter som nyanlända invandrare hade deltagit i inom ramen för introduktionsprogrammet.

målgruppen som skulle få delta i försöksverksamheten och vilka som skulle vara hänvisade till Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet. Den största skillnaden mellan deltagare i försöksverksamheten och jämförelsegruppen var att man i försöket rekryterade nya handläggare som fick betydligt färre ärenden att arbeta med än Arbetsförmedlingens övriga handläggare. Försöket har utvärderats av Andersson Joona och Nekby (2012), vilka fann att deltagare i försöket hade ca 5 procentenheters högre sannolikhet än jämförelsegruppen att ha ett osubventionerat arbete i slutet av försöksperioden. Detta gällde dock bara för män, för kvinnor såg man inga effekter på sannolikheten att vara sysselsatt.

Således visar tidigare studier att åtgärder som har nära koppling till arbetsmarknaden och så långt möjligt liknar reguljär sysselsättning ökar chanserna för nyanlända att få ett arbete. Man har också funnit att intensifierad handledning har en positiv effekt på möjligheten att få ett jobb, åtminstone för män. Dessa resultat kan förmodas till viss del ligga till grund för de förändringar av introduktionsinsatserna som genomfördes med etableringsreformen.

4. Data och metod

4.1 Data

Vi använder ett utdrag ur SCB:s databas STATIV, vilket omfattar utrikes födda som har invandrat åren 2009 – 2011, i kombination med data från Arbetsförmedlingen. STATIV är en longitudinell individdatabas över hela befolkningen som ursprungligen skapades på uppdrag av Integrationsverket, se SCB (2013b). Databasen kompletteras successivt så att den ca 15 månader efter varje årsskifte innehåller data från föregående år. I vår delmängd av databasen ingår uppgifter om nyanlända invandrare från olika register hos SCB, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen. SCB har för vårt projekt kompletterat STATIV med data från Arbetsförmedlingen om de individer som har deltagit i etableringsinsatser m m. Alla individuppgifter är avidentifierade. För vårt syfte har vi från databasen exkluderat alla nyanlända som inte tillhör målgruppen för reformen; de som var yngre än 20 år eller äldre än 64 år under invandringsåret och de som beviljats uppehållstillstånd av andra än flyktingliknande skäl eller som anhörig till en flykting.

4.2 Metod

4.2.1 Definition av undersökningsgrupp och jämförelsegrupp

Den metod vi använder är att jämföra utfallen för vår *undersökningsgrupp* med dem för en *jämförelsegrupp* genom en statistisk analys där vi kontrollerar för skillnader i egenskaper hos individerna, deras vistelsetid och ankomsttid, en s k *Difference-in-Difference-analys*. Vi använder oss av två kriterier för att dela in de nyanlända i två grupper. Det första kriteriet är datum för mottagande i en kommun. Således utgörs *undersökningsgruppen* av de nyanlända som blev

mottagna i en kommun 1 december 2010 t o m 31 december 2011 medan den primära jämförelsegruppen utgörs av dem som blev mottagna i en kommun 1 januari 2010 t o m 30 november 2010.¹⁰ Det finns inga individer som borde tillhöra undersökningsgruppen (d v s som har fått en etableringsplan, se nedan) som blev mottagna i en kommun före 1 december 2010 men det finns ett fåtal individer, 13, som erhöll uppehållstillstånd före detta datum. Vi genomför dessutom vissa kompletterande analyser där jämförelsegruppen även inkluderar dem som blev mottagna 2009. För att vara jämförbara ska båda grupperna också tillhöra målgruppen för reformen (se avsnitt 2.1 ovan), vilket vi dock har svårigheter att fastställa p g a att vi inte har tillräckliga uppgifter i våra data. Sålunda saknar vi t ex information om de nyanländas sjuklighet och arbetsförmåga och vi har heller ingen uppgift om när den flykting som den anhörige har anknytning till fick uppehållstillstånd. För att försäkra oss om att alla individer i analysen tillhör målgruppen har vi därför valt att som ett andra kriterium för gruppindelningen använda om individen har haft en etableringsplan respektive fått introduktionsersättning. Undersökningsgruppen avgränsas till dem som har en icke-väntande status på etableringsplanen, registerad tid i etableringsåtgärder och har fått etableringsersättning (summa 5 300 individer).¹¹ Jämförelsegruppen avgränsas, å andra sidan, till dem som har fått introduktionsersättning eller försörjningsstöd i kombination med introduktionsersättning (summa 6 597 individer).¹² Som tidigare nämnts hade kommunerna olika praxis när det gällde introduktionsersättning och försörjningsstöd.

I våra huvudanalyser begränsar vi, som nämnts, jämförelsegruppen till dem som blev mottagna i en kommun under 2010. Det finns två skäl till detta. För det första är det brukligt vid Difference-in-Difference-analys att lägga undersökningsgrupp och jämförelsegrupp så nära varandra som möjligt i tiden för att de ska likna varandra vad gäller sammansättning och omgivande faktorer. I Tabell 4:1 visas att den primära jämförelsegruppen skiljer sig mindre i sammansättning från undersökningsgruppen än den sekundära jämförelsegruppen. För det andra saknar vi information om mottagningsdatum för de som invandrade under 2009, vi vet endast mottagningsår och det är centralt i vår analys att kunna beakta tid i landet eftersom den kan förväntas påverka utfallet. Mottagningsår och mottagningsdatum fås genom ett beslut om uppehållstillstånd. Genom detta fick den nyanlände tidigare rätt till introduktionsersättning men sedan 1 december 2010 rätt till en etableringsplan.

Vi har således sökt konstruera jämförelsegruppen så att den liknar undersökningsgruppen i så hög grad som möjligt. Eftersom de båda grupperna har anlänt till Sverige vid olika tidpunkter kommer deras sammansättning ändå att skilja sig åt t ex i fråga om födelseland. I den empiriska

---

¹⁰ Klassificeringen baseras på variablerna *MotAr* och *MotDatum*.

¹¹ De variabler som har använts är *EPA_Status*, *EPA_Tid* och *EtablErs*.

¹² Den variabel vi har använt är *SocBidrSlag* och *SocBidrIntr*. De som endast har fått ekonomiskt bistånd är exkluderade.

analysen kontrollerar vi därför för alla viktiga individkaraktäristika vi har uppgift om, vilket bör ge oss väntevärdesriktiga estimat. Vad som skulle kunna göra att vi får snedvridna estimat är om de två grupperna skiljer sig systematiskt i egenskaper som vi inte kan observera, vilket vi inte har anledning att förvänta oss att de gör.

4.2.2 Att mäta utfall

Utfallen mäts med sysselsättningsstatus, löneinkomst och deltagande i reguljär utbildning. Variablerna diskuteras närmare i avsnitt 4.4.1. För undersökningsgruppen mäts utfall i slutet av 2012 och för jämförelsegruppen i slutet av 2011. Vi har inte tillgång till månatliga uppgifter. Detta förfarande ger upphov till tre problem: För det första kommer individerna att ha vistats olika länge i landet då utfallen mäts. För det andra kan arbetsmarknadsläget skilja sig åt mellan åren. För det tredje skiljer sig förmodligen erfarenhet och kunskap hos behandlarna i introduktions- och etableringsåtgärderna. Det första problemet söker vi lösa genom att så långt möjligt kontrollera för både *mottagningstidpunkt* (med dummyvariabler för år och kvartal)¹³ och antal dagar de varit folkbokförda i slutet av 2010 respektive 2011. Det är nödvändigt att kontrollera för båda dessa variabler eftersom de nyanlända kan ha folkbokförts i väntan på kommunplacering (med åtföljande mottagningsdatum) på grund av hög belastning på kommunernas mottagande. Det andra problemet åtgärdas dels genom att vi kontrollerar för mottagningstid och folkbokföringstid, dels genom att vi kontrollerar för län i vilket mottagningskommunen är belägen. Det tredje problemet är att erfarenheten och kunskapen hos de personer i kommunerna respektive Arbetsförmedlingen, som handlägger åtgärder för nyanlända, kan skilja sig åt, vilket sannolikt påverkar jämförelsen av grupperna, men som vi inte kan observera. Det går inte att bortse ifrån att vår utvärdering jämför ett relativt etablerat system med ett nytt som har tydliga inkörningsproblem.

---

¹³ Som nämnts är det inte möjligt att kontrollera för månad/kvartal för dem som anlände 2009.

4.3 Empirisk specifikation

Den modell vi estimerar kan specificeras på följande sätt:

$$Y_{it} = \alpha_0 + \gamma REFORM_i + \delta TID_i + \beta'X + \varepsilon_i \quad (1)$$

där Y_{it} är utfall för individ i : Sysselsättningsstatus respektive löneinkomst,¹⁴ t är lika med 2011 om individen ingår i *jämförelsegruppen* och 2012 om individen ingår i *undersökningsgruppen*.

$REFORM = 0$ om individen ingår i *jämförelsegruppen*,

$= 1$ om individen ingår i *undersökningsgruppen* och

γ är den centrala parametern.

TID = Dummyvariabler som är lika med 1 för år och kvartal då individen blev *mottagen i en kommun* och lika med 0 för andra tidpunkter. (För *jämförelsegruppen 2009 – 2010* är 2009 lika med 1 då vi inte har uppgift om mottagningsmånad.)

$\beta'X$ är en vektor med kontrollvariabler vari ingår kön, födelseår, utbildningsnivå, födelseland, grund för bosättning, folkbokföringstid och län.

ε är en slumpterm som antas vara normalfördelad med medelvärde lika med noll och varians lika med ett.

4.4 Variabler

4.4.1 Utfallsvariabler

Vi mäter, som sagt, utfall i termer av sysselsättningsstatus, löneinkomst och deltagande i reguljär utbildning. *Sysselsättning* är lika med 1 om individen var förvärvsarbetande i november 2011 respektive 2012 eller hade kontrolluppgift från arbetsgivare för respektive år, och annars lika med 0. Vi har ingen uppgift om det var ett reguljärt arbete eller en subventionerad anställning, och vi vet heller inte hur mycket individen har arbetat. *Löneinkomst* är summa kontant bruttolön under året enligt kontrolluppgifter och mäts i 100-tals kronor. Löneinkomst 2011 har räknats om till 2012 års priser med hjälp av Konsumentprisindex. I regressionsanalysen har logaritmen av löneinkomsten använts. Vi har valt att använda löneinkomst och inte arbetsinkomst eller förvärvsinkomst eftersom vi menar att det är ett bättre mått på individens framgång på arbetsmarknaden. Arbetsinkomst och förvärvsinkomst kan man ha utan att ha förvärvsarbetat eftersom bl a sjukpenning och föräldrapenning ingår i dessa. För att mäta deltagande i reguljär utbildning har vi konstruerat variabeln *student* baserat på variabeln *studerande* i STATIV. I den variabeln ingår dock de som

---

¹⁴ Avsikten var att utfallen även skulle mätas i termer av deltagande i reguljär utbildning men det visade sig vara alltför få, 212 i undersökningsgruppen och 229 i jämförelsegruppen, som deltog i sådan utbildning för att en Difference-in-Difference-analys skulle vara möjlig, se Tabell 4:3 och 4:4.

studerar på SFI, vilket många i våra två grupper gör, varför vi definierar *student* som lika med 1 för de personer som var studerande under höstterminen 2011 respektive 2012 och inte hade deltagit i någon SFI-undervisning under året, och annars lika med 0.

4.4.2 Kontrollvariabler

Förutom kön (0 för man, 1 för kvinna) och födelseår är våra kontrollvariabler *födelseland*, *utbildningsnivå*, *flyktingkategori*, *folkbokföringstid*, *mottagningskvartal* och *län*. *Födelseland* är en kategorisk variabel som är grupperad i följande länder eller regioner: Afghanistan, Eritrea, Europa, Irak, Iran, Somalia, övriga Afrika, övriga Asien, övriga Mellanöstern och övriga världen. I regressionsanalysen är Irak referenskategori. *Utbildningsnivå* är också en kategorisk variabel som vi har delat in i nivåerna: *förgymnasial utbildning mindre än 9 år*, *förgymnasial utbildning*, *gymnasial utbildning*, *eftergymnasial utbildning* och *okänd utbildning* där uppgift saknas. I regressionsanalysen är *förgymnasial mindre än 9 år* referenskategori. Även *flyktingkategori* är en kategorisk variabel som vi har grupperat i *kvotflykting eller flyktingliknade skäl*, *flykting i anläggningsboende (ABO)*, *flykting i eget boende (EBO)* och *anknytning till flykting*, härefter benämnd *anknytningar*. I regressionsanalysen är EBO referenskategori. *Folkbokföringstid* är en kontinuerlig variabel som är mätt i 100-tal dagar i slutet av 2010 respektive 2011. *Mottagningstid*, benämnd TID i ekvation (1), är baserad på år och månad då individen blivit mottagen i en kommun och uttrycks som dummyvariabler för hur länge individen hade varit mottagen i slutet av 2010 respektive 2011, från ett kvartal till fyra kvartal (referenskategori ett kvartal). *Län* är en kategorisk variabel som vi har delat in i åtta grupper av län utifrån det län vari mottagningskommunen är belägen: 1. *Stockholms*, 2. *Västra Götalands*, 3. *Skåne, Halland och Blekinge*, 4. *Uppsala, Gävleborg och Västmanland*, 5. *Södermanland och Östergötland*, 6. *Örebro, Värmland och Dalarna*, 7. *Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Gotland* samt 8. *Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten*. *Barn under 7 år* är lika med 1 om individen har hemmavarande barn under 7 år och är annars lika med 0. *Gift* antar värdet 1 om individen är gift och är annars lika med 0.¹⁵

4.4.3 Beskrivande statistik

Kontrollvariabler

I Tabell 4:1 presenterar vi medelvärden och frekvenser för kontrollvariablerna uppdelat på undersöknings- och jämförelsegruppen för att se om det finns skillnader i sammansättning dem emellan. Statistik för jämförelsegrupp 2 redovisas i kolumn 3. Tabellen avser båda könen men motsvarande statistik för kvinnor presenteras i Tabell 4:2. Vi kan konstatera att de två grupperna är tämligen lika i könsammansättning, ålder, flyktingkategori och län för mottagningskommun men skiljer sig åt vad gäller utbildningsnivå, födelseland och familjesituation. När det gäller

---

¹⁵ Andelen samboende är mycket liten och vi räknar dem till kategorin ej gifta.

flyktingkategori är andel med anknytning till flykting dock dubbelt så hög i jämförelsegrupp 2. Båda grupperna har en övervikt av unga människor och som väntat är utbildningsnivån påfallande låg i båda grupperna. Andelarna med mindre än nio års utbildning, kort gymnasieutbildning eller kort eftergymnasial utbildning är dock högre i undersökningsgruppen medan andelen med okänd utbildning är högre i jämförelsegruppen, och ännu högre i jämförelsegrupp 2. Den senare skillnaden beror troligen på att för undersökningsgruppen har Arbetsförmedlingen kompletterat uppgifterna om utbildningsnivå i SCB:s utbildningsregister, vilka har registrerats redan i etableringssamtalet. Det råder också stora skillnader vad gäller födelseland. Andelen som är födda i Somalia är nästan dubbelt så stor i jämförelsegruppen, medan andelarna som är födda i Afghanistan, Eritrea och Irak är större i undersökningsgruppen. I fråga om familjesituation är andelen med barn under 7 år ungefär lika stor i båda grupperna men andelen gifta är större i jämförelsegruppen. Slutligen ser vi att undersökningsgruppen i slutet av 2011 hade varit folkbokförd fler dagar och mottagen i fler månader än jämförelsegruppen hade varit i slutet av 2010, vilket är väntat eftersom jämförelsegruppen hade färre möjliga månader att vara folkbokförd och mottagen.

När det gäller kvinnorna ser vi i Tabell 4:2 att frekvenserna liknar dem för båda könen med tre tydliga undantag. För det första är andelen som har anknytning till flykting högre bland kvinnorna, för det andra är andelen med okänd utbildning väsentligt högre i jämförelsegruppen och jämförelsegrupp 2 än i undersökningsgruppen, och för det tredje är andelen som har barn under 7 år högre bland kvinnorna.

Tabell 4:1 Medelvärden och frekvenser för kontrollvariablerna för undersöknings- och jämförelsegrupperna. Båda könen. Procent.

Variabler	Undersökningsgruppen	Jämförelsegruppen	Jämförelsegrupp 2	
Kvinnor	47,9	48,6	53,59	
Födelseår	1944 – 1953	3,6	3,8	4,3
	1954 – 1963	9,9	8,5	9,5
	1964 – 1973	18,5	18,6	21,2
	1974 – 1983	32,5	35,0	36,6
	1984 – 1992	35,6	34,1	28,4
Flyktingkategori	Kvotflykting	15,5	11,6	12,0
	Anläggningsboende	31,0	33,5	27,9
	Eget boende	43,6	45,0	39,8
	Anknytningar	9,9	10,0	20,3
Utbildning	Förgymnasial under 9 år	41,2	30,1	22,3
	Förgymnasial 9 år	9,6	6,4	5,6
	Gymnasial	20,1	13,9	12,9
	Eftergymnasial	22,0	16,5	17,6
	Okänd	7,2	33,1	41,6
Födelseland	Afghanistan	8,7	4,1	4,0
	Eritrea	13,8	7,6	7,2
	Europa	2,5	2,7	2,7
	Irak	19,0	14,1	26,0
	Iran	7,0	4,4	3,6
	Somalia	28,7	53,6	43,2
	Övriga Afrika	8,9	5,3	5,0
	Övriga Asien	4,8	3,8	4,2
	Övriga Mellanöstern	6,0	3,8	3,7
	Övriga världen	0,6	0,6	0,6
Län	Stockholm	17,3	15,7	16,8
	Västra Götaland	15,7	18,0	17,2
	Skåne, Halland, Blekinge	14,0	9,5	11,4
	Uppsala, Gävleborg, Västmanland	10,5	13,9	13,4
	Södermanland, Östergötland	11,6	9,6	10,9
	Örebro, Värmland, Dalarna	9,7	12,0	11,0
	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland	8,4	11,2	10,0
	Västernorrland, Jämtland m fl	13,0	10,0	9,4
Barn under 7 år		22,4	19,9	27,2
Gift		62,7	76,0	76,1
Folkbokförd, antal dagar		248,2	238,7	403,6
Mottagen, antal månader		6,9	5,6	^a
<i>Observationer</i>		5 300	6 597	13 771

^a Uppgift saknas.

Tabell 4:2 Medelvärden och frekvenser för kontrollvariablerna för undersöknings- och jämförelsegrupperna. Kvinnor. Procent.

Variabler	Undersökningsgruppen	Jämförelsegruppen	Jämförelsegrupp 2	
Födelseår	1944 – 1953	3,7	3,8	4,1
	1954 – 1963	11,0	8,6	9,1
	1964 – 1973	19,3	17,5	21,1
	1974 – 1983	31,3	33,5	35,9
	1984 – 1992	34,7	36,6	29,9
	Kvotflykting	15,3	11,8	11,6
	Anläggningsboende	30,8	31,7	25,3
	Eget boende	40,0	42,9	35,9
	Anknytningar	13,9	13,7	27,3
Utbildning	Förgymnasial under 9 år	46,8	29,2	21,0
	Förgymnasial 9 år	8,6	5,0	4,8
	Gymnasial	16,5	10,1	10,2
	Eftergymnasial	18,1	13,0	15,3
	Okänd	10,0	42,8	48,8
Födelseland	Afghanistan	8,9	5,1	4,3
	Eritrea	14,7	8,6	7,9
	Europa	2,4	2,9	2,6
	Irak	20,5	14,6	29,0
	Iran	6,2	3,6	2,9
	Somalia	28,7	52,0	40,8
	Övriga Afrika	9,0	5,4	4,6
	Övriga Asien	4,3	3,7	3,9
	Övriga Mellanöstern	4,7	3,5	3,3
	Övriga världen	0,6	0,7	0,6
Län	Stockholm	17,7	16,4	17,3
	Västra Götaland	15,2	16,7	16,8
	Skåne, Halland, Blekinge	13,9	9,6	11,7
	Uppsala, Gävleborg, Västmanland	11,2	14,2	13,6
	Södermanland, Östergötland	12,2	9,9	11,5
	Örebro, Värmland, Dalarna	9,4	12,2	10,7
	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, m fl	7,2	10,2	9,3
	Västernorrland, Jämtland m fl	13,2	10,8	9,1
Barn under 7 år	27,2	27,1	34,6	
Gift	65,2	76,5	77,1	
Folkbokförd, antal dagar	252,0	238,1	419,8	
Mottagen, antal månader	6,7	5,6	^a	
<i>Observationer</i>	<i>2538</i>	<i>3209</i>	<i>7380</i>	

^a Uppgift saknas.

Utfallsvariabler

Vi går nu vidare till att presentera medelvärden och frekvenser för våra utfallsvariabler, sysselsättning, löneinkomst och deltagande i reguljär utbildning, vilka är mätta 2012 för undersökningsgruppen och 2011 för jämförelsegruppen. Värden för båda könen redovisas i Tabell 4:3 och för kvinnorna i Tabell 4:4. Vi ser att jämförelsegruppen har en lägre andel sysselsatta efter att ha varit mottagna i ett och två kvartal men att båda grupperna når samma nivå efter tre kvartal och att den var ungefär 26 procent efter fyra kvartal (Tabell 4:3). Andelen med löneinkomst återspeglar naturligtvis andelen sysselsatta. Medianlöneinkomsten (för dem som har lön) är något högre i undersökningsgruppen ett till tre kvartal efter mottagandet men högre i jämförelsegruppen efter fyra kvartal. Vi kan konstatera att löneinkomsten vid medianen är låg för båda grupperna, omkring 50 000 kr. Vidare är andelen studenter efter fyra kvartal ungefär 6 procent i båda grupperna. Eftersom antalet studenter är lågt kan vi inte göra någon statistisk analys av detta utfall.

När det gäller kvinnorna ser vi att andelen sysselsatta och andelen med löneinkomst är ungefär densamma i båda grupperna, omkring 17 procent; väsentligt lägre än bland männen således. Medianlöneinkomsten är även för kvinnorna högre i undersökningsgruppen ett till tre kvartal efter mottagandet och högre i jämförelsegruppen efter fyra kvartal. För båda grupperna har kvinnorna lägre medianlön än männen i varje kvartal. Även andelen som deltar i reguljär utbildning är något lägre bland kvinnorna (Tabell 4:4).

Således pekar medelvärdena på stor likhet i utfall för undersökningsgruppen och jämförelsegruppen. Det blir intressant att se om likheten blir densamma efter att vi tagit hänsyn till skillnader i bakgrundsegenskaper, vistelsetid och mottagningstid i den multivariata analysen, vilken vi nu går vidare till.

Tabell 4:3 Medelvärden och frekvenser för utfallsvariablerna för undersöknings- och jämförelsegruppen 2012 respektive 2011. Båda könen. Procent.

	Undersökningsgruppen	Jämförelsegruppen
Andel sysselsatta		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010 ^a	20,0	14,2
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	21,5	18,1
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	24,4	24,1
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	26,9	26,0
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>23,7</i>	<i>21,8</i>
Andel med löneinkomst		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010	19,7	14,2
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	21,4	17,9
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	24,1	24,0
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	26,7	25,9
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>23,5</i>	<i>21,7</i>
Löneinkomst, median ^b		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010	451,0	384,8
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	543,0	481,8
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	513,5	421,2
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	594,0	629,2
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>524,5</i>	<i>485,3</i>
Andel studenter		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010	2,3	1,0
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	3,4	2,2
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	3,9	3,3
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	5,9	5,8
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>4,1</i>	<i>3,5</i>

^a Jämförelsegruppen blev mottagen i en kommun under 2010 och undersökningsgruppen under 2011. ^b Anges i hundratals kronor för dem med löneinkomst.

Tabell 4:4 Medelvärden och frekvenser för utfallsvariablerna för undersöknings- och jämförelsegruppen 2012 respektive 2011. Kvinnor. Procent.

	Undersökningsgruppen	Jämförelsegruppen
Andel sysselsatta		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010 ^a	13,2	7,6
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	13,2	11,0
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	13,2	15,7
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	16,8	17,2
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>14,3</i>	<i>13,8</i>
Andel med löneinkomst		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010	13,2	7,6
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	13,2	10,9
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	13,2	15,7
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	16,7	17,2
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>14,3</i>	<i>13,8</i>
Löneinkomst, median ^b		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010	260,0	366,6
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	405,0	427,2
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	425,5	318,2
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	446,0	592,4
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>412,0</i>	<i>419,2</i>
Andel studenter		
Mottagen 1 kvartal 2011/2010	2,5	0,9
Mottagen 2 kvartal 2011/2010	2,0	1,9
Mottagen 3 kvartal 2011/2010	3,9	2,4
Mottagen 4 kvartal 2011/2010	4,9	4,1
<i>Samtliga mottagna 2011/2010</i>	<i>3,6</i>	<i>2,6</i>

^a Jämförelsegruppen blev mottagen i en kommun under 2010 och undersökningsgruppen under 2011. ^b Anges i hundratals kronor för dem med löneinkomst.

5. Resultat

5.1 Etableringsreformens effekter

I det följande presenterar vi resultaten från Difference-in-Difference-analysen. Vi börjar med reformens effekter på sannolikheten att vara *sysselsatt* ett till två år efter att de nyanlända har blivit mottagna i en kommun. Resultaten presenteras i Tabell 5:1 vilken innehåller koefficienter för effekten av reformen och kön samt tecken jämte signifikansnivå för övriga oberoende variabler vilka inkluderas stegvis i modellerna. Koefficienter och standardfel för alla ingående variabler återfinns i Tabell 5A i tabellbilagan. De oberoende variabelernas inverkan på sannolikheten att vara sysselsatt diskuteras nedan. Vi ser att reformen tycks ha en positiv effekt på sannolikheten att vara sysselsatt i modell (1) utan kontrollvariabler och även efter att kön och födelseår inkluderats i modell (2). Efter att vi kontrollerat för födelseort i modell (3) är dock koefficienten inte längre signifikant. Koefficienten blir statistiskt signifikant och successivt mer negativ vartefter vi inkluderar fler kontrollvariabler, utbildningsnivå i modell (4), flyktingkategori i modell (5), folkbokföringstid i modell (6), mottagningstid i modell (7) och slutligen län i modell (8). Det förefaller således som om de nyanlända som ingått etableringsuppdraget har ca 3 procentenheters lägre sannolikhet att vara sysselsatta än de som fick introduktionsinsatser under 2010 enligt modell (8). Resultatet blir detsamma då vi istället använder jämförelsegrupp 2, d v s de som fick introduktionsinsatser under 2009 och 2010, se Tabell 5B i tabellbilagan.

Emellertid är modellerna i Tabell 5:1 inte fullständiga. För att kunna uttala oss med större säkerhet om effekterna behöver vi också beakta eventuella *interaktionseffekter* mellan reformen och en eller flera av de oberoende variablerna eftersom dessa kan ha olika inverkan för de två grupperna. För att undersöka detta skattade vi modell (8) i Tabell 5:1 och lade till en term för interaktion mellan reform och en i taget av de oberoende variablerna. Det visade sig att endast interaktionen med *flyktingkategori* är statistiskt signifikant och förbättrar modellens förklaringsvärde, och då denna interaktionsterm inkluderas är effekten av reform inte längre statistiskt signifikant (Tabell 5:2). Således tyder våra resultat på att reformen inte har haft någon effekt, varken positiv eller negativ, på de nyanländas sannolikhet att vara sysselsatta minst ett år och högst två år efter mottagandet jämfört med de tidigare introduktionsåtgärderna.

Tabell 5:1. Effekter av etableringsreformen på sannolikheten att vara sysselsatt 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Reformen	0,019**	0,017**	-0,007	-0,029***	-0,032***	-0,034***	-0,030***	-0,027***
Kvinna		-0,167***	-0,167***	-0,145***	-0,139***	-0,142***	-0,143***	-0,146***
Födelseår		Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Afghanistan			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Eritrea			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Europa			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Irak			0	0	0	0	0	0
Iran			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Somalia			Neg.**	Pos.	Pos.	Pos.	Pos.	Pos.
Övriga Afrika			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Övriga Asien			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Övriga Mellanöstern			Pos.**	Pos.**	Pos.**	Pos.**	Pos.**	Pos.***
Övriga världen			Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Förgymnasial < 9 år				0	0	0	0	0
Förgymnasial 9 år				Pos.**	Pos.**	Pos.**	Pos.**	Pos.*
Gymnasial				Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Eftergymnasial				Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Okänd				Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***
Eget boende				0	0	0	0	0
Kvotflykting					Neg.	Neg.	Neg.*	Neg.***
Anläggningsboende					Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***
Anknytning					Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***
Folkbokförd dagar						Pos.***	Pos.**	Pos.**
Mottagen 1 kvartal							0	0
Mottagen 2 kvartal							Pos.	Pos.
Mottagen 3 kvartal							Pos.***	Pos.***
Mottagen 4 kvartal							Pos.***	Pos.***
Stockholm								0
Västra Götaland								Neg.***
Skåne, Halland m fl								Neg.***
Uppsala, Gävleborg m fl								Neg.***
Södermanland m fl								Neg.***
Örebro, Värmland m fl								Neg.***
Jönköping, Kalmar m fl								Neg.***
Västernorrland m fl								Pos.
Observationer	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897
Justerad R ²	0,0004	0,055	0,074	0,09	0,0952	0,1021	0,103	0,1244

Referensgrupper är Irak, Förgymnasial utbildning < 9 år, Eget boende, Mottagen 1 kvartal respektive Stockholms län. Värdena för dessa är lika med 0. Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabell 5:2. Effekter av etableringsreformen på sannolikheten att vara sysselsatt 2012 respektive 2011 med interaktionseffekter med reformen. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)
Reformen	-0,027***	0,018
Kvinna	-0,146***	-0,146***
Kvotflykting x reformen		-0,170***
Anläggningsboende x reformen		-0,047***
Anknytning x reformen		-0,057**
Kontrollvariabler som i Tabell 5:1 modell (8)	X	X
Observationer	11,897	11,897
Justerad R ²	0,1244	0,1283

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Härnäst diskuterar vi kortfattat de oberoende variabelernas inverkan på sannolikheten att vara sysselsatt. Resultaten visar att kvinnor har omkring 15 procentenheter lägre sannolikhet att vara sysselsatta än män enligt modell (8), vilket vi diskuterar närmare i avsnitt 5.2. Vi ser också att yngre personer har större sannolikhet att vara sysselsatta än äldre. Vidare är de nyanlända med ursprung i något annat land än Somalia och Irak i högre grad sysselsatta ett till två år efter mottagandet. Som väntat har högre utbildningsnivå än nio år positiv effekt på sysselsättningschanserna och okänd utbildning negativ effekt. När det gäller flyktingkategori kan vi konstatera att nyanlända i eget boende har högre sysselsättning än de övriga kategorierna. Lägst sysselsättning har anknytningar. Som visats fann vi även en signifikant interaktionseffekt mellan reform och flyktingkategori vilken innebär att för undersökningsgruppen hade det en mer positiv effekt att vara kvotflykting medan effekten av att ha anknytning till flykting hade en mer negativ effekt för jämförelsegruppen (Tabell 5:2). Antal dagar som folkbokförd har som väntat en positiv effekt på individens sysselsättningschanser. Det är heller inte oväntat att de individer som varit mottagna i en kommun längre tid i högre grad är sysselsatta. När det gäller län kan vi konstatera att de som blev mottagna i en kommun i Stockholms län eller i ett norrländskt län hade högre sannolikhet att vara sysselsatta än de som blev mottagna i andra kommuner.

Vi övergår nu till att presentera resultat för effekterna av reformen på *logaritmen av lönen*. Som visats i Tabell 4:3 ovan, är det en låg andel som har haft någon löneinkomst, omkring 23 procent i undersökningsgruppen och omkring 22 procent i jämförelsegruppen. Resultaten visas i Tabell 5:3 vilken, i likhet med Tabell 5:1, innehåller koefficienter för effekten av reformen och kön samt tecken jämte signifikansnivå för övriga oberoende variabler, vilka har inkluderats stegvis i modellerna.

Koefficienter och standardfel för alla ingående variabler återfinns i Tabell 5C i tabellbilagan. Vi kan konstatera att koefficienten för reform inte är statistiskt signifikant i någon modell och att den är liten i absolut värde.¹⁶ Vidare visar resultaten att kvinnor har väsentligt lägre löner än män, omkring 24 procent lägre i modell (8). Även när det gäller effekter på lönen testade vi att inkludera *interaktioner* mellan reformen och var och en av de oberoende variablerna och finner, som för sysselsättning, att interaktionen mellan reform och flyktingkategori är statistiskt signifikant och förbättrar modellens förklaringsvärde (Tabell 5D, tabellbilagan). Dock finner vi inte någon statistiskt signifikant effekt på lönen, koefficienten blir snarare mindre negativ, d v s går mot noll. Då vi istället använder de som fick introduktionsinsatser under 2009 och 2010 som jämförelsegrupp blir koefficienten för reformen negativ och statistiskt signifikant i modell (1) – (5) men då dagar folkbokförd och mottagningstid inkluderas i modell (6) - (8) blir den inte signifikant och minskar i absolut värde, se Tabell 5E i tabellbilagan.

---

¹⁶ Vi testade också att inkludera en kvadratisk term för födelseår, vilken var negativ och inte påverkade resultaten i övrigt.

Tabell 5:3. Effekter av etableringsreformen på logaritmen av lönen 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Reformen	0,081	0,09	0,061	0,023	-0,005	-0,008	0,016	0,016
Kvinna		-0,239***	-0,237***	-0,219***	-0,203***	-0,218***	-0,222***	-0,243***
Födelseår		Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***
Afghanistan			Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.
Eritrea			Neg.*	Neg.**	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.
Europa			Pos.**	Pos.**	Pos.***	Pos.***	Pos.***	Pos.***
Irak			0	0	0	0	0	0
Iran			Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.**	Neg.***	Neg.***
Somalia			Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.**
Övriga Afrika			Neg.*	Neg.*	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.
Övriga Asien			Pos.	Pos.	Pos.	Pos.	Pos.	Pos.
Övriga Mellanöstern			Pos.*	Pos.*	Pos.**	Pos.**	Pos.**	Pos.**
Övriga världen			Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.
Förgymnasial under 9år				0	0	0	0	0
Förgymnasial 9 år				Pos.	Pos.	Pos.	Pos.	Pos.
Gymnasial				Pos.	Pos.	Pos.	Pos.	Pos.
Eftergymnasial				Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.
Okänd				Neg.***	Neg.***	Neg.**	Neg.**	Neg.**
Eget boende				0	0	0	0	0
Kvotflykting					Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.**
Anläggningsboende					Neg.***	Neg.***	Neg.***	Neg.
Anknytning					Neg.*	Neg.*	Neg.*	Neg.
Folkbokförd, dagar						Pos.***	Pos.	Pos.
Mottagen 1 kvartal							0	0
Mottagen 2 kvartal							Pos.***	Pos.***
Mottagen 3 kvartal							Pos.**	Pos.*
Mottagen 4 kvartal							Pos.***	Pos.**
Stockholm								0
Västra Götaland								Neg.**
Skåne, Halland, Blekinge								Neg.**
Uppsala, Gävleborg m fl								Neg.***
Södermanland m fl								Neg.***
Örebro, Värmland m fl								Neg.**
Jönköping, Kalmar m fl								Neg.***
Västernorrland m fl								Neg.**
Observationer	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672
Justerad R ²	0,0004	0,0098	0,0245	0,0292	0,0366	0,0441	0,0471	0,0672

Referensgrupper är Irak, Förgymnasial utbildning < 9 år, Eget boende, Mottagen 1 kvartal respektive Stockholms län. Värdena för dessa är lika med 0. Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

5.2 Etableringsreformen och kvinnorna

Vi har i det föregående avsnittet visat att kvinnorna har omkring 15 procentenheters lägre sannolikhet än männen att vara sysselsatta ett till två år efter mottagandet och omkring 14 procents lägre lön om de väl är sysselsatta, se Tabell 5:1 och Tabell 5:3 modell (8). Det gäller för både undersöknings- och jämförelsegruppen och efter att alla kontrollvariabler har inkluderats. Interaktionen mellan reformen och kön är inte signifikant. I detta avsnitt undersöker vi vad som kan ligga bakom dessa könsskillnader genom att, för det första, studera om interaktionen mellan kön och någon av de oberoende variablerna är statistiskt signifikant, d v s om den har olika effekt på sysselsättning respektive lön för kvinnor och män. För sysselsättning finner vi att endast interaktionen mellan kön och flyktingkategori är statistiskt signifikant. Resultaten i Tabell 5:4 tyder på att de kvinnor som är kvotflyktingar eller i anläggningsboende har högre sannolikhet att vara sysselsatta än de som har eget boende eller är anknytningar. Vi finner likartade resultat när det gäller lönen, endast interaktionen mellan kön och flyktingkategori är statistiskt signifikant. Vi ser i Tabell 5:5 att effekten på lönen av att vara kvinna är väsentligt mindre negativ för dem som är kvotflyktingar eller i anläggningsboende än för dem som har eget boende eller är anknytningar.

Tabell 5:4. Effekter av etableringsreformen på sannolikheten att vara sysselsatt 2012 respektive 2011 med interaktionseffekter med kön. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)
Reformen	-0,027***	-0,027***
Kön	-0,146***	-0,173***
Kvot x kön		0,086***
Anläggningsboende x kön		0,046***
Anknytning x kön		0,002
Kontrollvariabler som i Tabell 5:1 modell (8)	X	X
Observationer	11,897	11,897
Justerad R ²	0,1244	0,1255

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabell 5:5. Effekter av etableringsreformen på logaritmen av lönen 2012 respektive 2011 med interaktionseffekter med kön. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)
Reformen	0,016	0,02
Kön	-0,243***	-0,363***
Kvot x kön		0,289*
Anläggningsboende x kön		0,231*
Anknytning x kön		-0,079
Kontrollvariabler som i Tabell 5:3 modell (8)	X	X
Observationer	2,672	2,672
Justerad R ²	0,0672	0,0678

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

För det andra analyserar vi huruvida civilstånd och förekomst av småbarn bidrar till det sämre utfallet för kvinnorna. Vi börjar med att analysera sannolikheten att vara sysselsatt och ser att när vi inkluderar en indikator för förekomst av barn under sju år i modell (2), Tabell 5:6, är denna negativ och statistiskt signifikant och koefficienten för kvinna blir mindre negativ. Koefficienten blir ännu mindre negativ då en term för interaktion mellan kön och småbarn inkluderas i modell (3). Interaktions-termen är negativ och statistiskt signifikant, vilket visar att förekomst av småbarn har en negativ effekt enbart på kvinnornas sannolikhet att vara sysselsatta, inte på männens, allt annat lika. I modell (4) lägger vi till en indikator för om individen är gift eller inte, vilken är negativ och statistiskt signifikant, och observerar att koefficienten för kvinna förblir oförändrad. När vi inkluderar en term för interaktion mellan gift och kön blir koefficienten för kvinna återigen densamma som i modell (1). Å andra sidan är interaktionstermen positiv och signifikant, vilket pekar på att gifta kvinnor har högre sysselsättning än icke-gifta kvinnor och något högre än gifta män, allt annat lika. Vi kan således dra slutsatsen att den lägre sysselsättningsnivån för nyanlända kvinnor till en del – ca 3 procentenheter – kan tillskrivas förekomsten av barn under sju år.

Tabell 5:6. Effekter av etableringsreformen och familjesituationen på sannolikheten att vara sysselsatt 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Reformen	-0,027***	-0,027***	-0,027***	-0,030***	-0,030***
Kvinna	-0,146***	-0,139***	-0,124***	-0,124***	-0,147***
Barn under 7 år		-0,065***	-0,019	-0,001	0,005
Barn under 7 år x kvinna			-0,077***	-0,083***	-0,091***
Gift				-0,052***	-0,070***
Gift x kvinna					0,036**
Kontrollvariabler som i Tabell 5:3 modell (8)	X	X	X	X	X
Observationer	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897
Justerad R ²	0,1244	0,1278	0,1291	0,1314	0,1317

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Vi går nu vidare till att diskutera resultaten vad gäller effekterna på lönen (Tabell 5:7). Vi ser att koefficienten för kvinna inte förändras då indikatorn för förekomst av småbarn inkluderas i modell (2), vilken inte är statistiskt signifikant. När vi inkluderar en term för interaktionen mellan småbarn och kön i modell (3) får *kvinna* en något mindre negativ effekt på lönen, men interaktionstermen är inte signifikant. I modell (4) lägger vi till en indikator för om individen är gift eller inte men den är inte statistiskt signifikant och koefficienten för kvinna förändras inte. Emellertid minskar den negativa effekten på lönen av att vara kvinna till 18,5 procent då vi i modell (5) lägger till en interaktion mellan gift och kön. Resultaten tyder på att omkring 5,5 procentenheter av kvinnors lägre löner kan förklaras av förekomsten av småbarn och om de är gifta eller ej.

Tabell 5:7. Effekter av etableringsreformen och familjesituationen på logaritmen av lönen 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Reformen	0,016	0,017	0,015	0,016	0,018
Kvinna	-0,243***	-0,243***	-0,224***	-0,225***	-0,189***
Barn under 7 år		0,059	0,100	0,086	0,076
Barn under 7 år x kvinna			-0,122	-0,117	-0,098
Gift				0,033	0,057
Gift x kvinna					-0,068
Kontrollvariabler som i Tabell 5:3 modell (8)	X	X	X	X	X
Observationer	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672
Justerad R ²	0,0672	0,067	0,0669	0,0666	0,0664

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

6. Slutsatser

Den här studien har genomförts på uppdrag av den förra regeringen och avser att vara en första utvärdering av etableringsreformen för nyanlända invandrare. Syftet har varit att studera effekterna av reformen på de nyanländas etablering på arbetsmarknaden mätt med sysselsättning, löneinkomst och deltagande i reguljär utbildning ett till två år efter ankomsten. Vi har mätt effekterna genom att jämföra utfallen för undersökningsgruppen, vilken utgörs av flyktingar och deras anhöriga i åldrarna 20 - 64 år som anlände mellan 1 december 2010 och 31 december 2011 och har deltagit i etableringsåtgärder (5 300 individer), med dem för en jämförelsegrupp av motsvarande individer vilka anlände mellan 1 januari 2010 och 30 november 2010 och som har deltagit i introduktionsåtgärder (ca 6 600 individer). Utfallen mäts 2012 för undersökningsgruppen och 2011 för jämförelsegruppen.

Analysen har baserats på registerdata från SCB:s databas STATIV kombinerade med data från Arbetsförmedlingen. Metoden vi har använt är s k Difference-in-Difference-analys genom vilken utfallen för undersöknings- och jämförelsegruppen jämförs med hänsyn till skillnader i bakgrundsegenskaper, såsom kön, födelseår, utbildning och födelseland, för de två grupperna. Eftersom vistelsetiden i landet varierar inom grupperna har analysen beaktat såväl hur länge individen varit folkbokförd, som när individen blev mottagen i en kommun. Att ta hänsyn till detta är viktigt dels därför att vistelsetiden kan förväntas påverka utfallen, dels därför att utfallen mäts två olika år för de två grupperna. Då arbetsmarknadsläget kan variera mellan de två åren, och även regionalt, kontrollerar vi också för län i vilket mottagningskommunen är belägen. Något som kan påverka resultaten, men som vi saknar uppgifter om, är skillnader i erfarenhet och kunskap hos de som har handlagt åtgärderna i kommunerna och hos Arbetsförmedlingen. Det är svårt att bortse från att vi jämför ett inarbetat system, introduktionsåtgärderna, med ett som har haft påtagliga inkörningsproblem, etableringsåtgärderna.

Vad visar då resultaten? När det gäller sysselsättning tyder resultaten, efter att alla kontrollvariabler och statistiskt signifikanta interaktioner har inkluderats, på att det inte var någon skillnad mellan de två grupperna i sannolikhet att vara sysselsatt ett till två år efter ankomsten. Sysselsättningen var lika låg i båda grupperna, endast omkring 27 procent av dem som varit mottagna i fyra kvartal hade varit sysselsatta någon gång under 2012 respektive 2011. Vad gäller löneinkomst fann vi liknande resultat som för sysselsättning; bland dem som hade haft någon löneinkomst var det ingen skillnad mellan de två grupperna efter att alla kontrollvariabler och signifikanta interaktioner inkluderats. Slutligen kunde vi konstatera att andelen som hade deltagit i reguljär utbildning under 2012 respektive 2011 var låg, omkring 6 procent bland dem som varit mottagna i fyra kvartal i båda grupperna.

Vad betyder resultaten? Innebär de att etableringsreformen inte har haft någon effekt? Nej, det betyder de inte. De visar att reformen har haft lika stor effekt som introduktionsåtgärderna på de nyanländas sannolikhet att vara sysselsatta, på deras lönenivå och deltagande i reguljär utbildning ett till två år efter ankomsten. Hur ska man tolka resultaten? Betyder de att reformen har misslyckats eller är resultaten tvärtom rimliga? Det som skulle tala för att den är ett misslyckande är att reformen trots högre kostnader inte har lyckats uppnå bättre utfall för deltagarna än då kommunerna hade ansvaret för introduktionen. Vad som, å andra sidan, skulle tala för att resultaten är rimliga är att det har gått mindre än två år sedan reformen genomfördes när utfallen mäts och att vi har jämfört ett inarbetat system med ett nytt som har haft påtagliga barnsjukdomar.

Det ingick också i vårt uppdrag att speciellt studera utfallen för kvinnorna. Vi fann att kvinnorna hade omkring 15 procentenheter lägre sannolikhet än männen att vara sysselsatta ett till två år efter mottagandet och omkring 14 procents lägre lön efter att alla kontrollvariabler hade inkluderats för både undersöknings- och jämförelsegruppen. Skillnaderna mellan kvinnor och män i sysselsättning och lön är således större bland nyanlända flyktingar och deras anhöriga än bland inrikes födda. Vilka faktorer kan ligga bakom dessa könsskillnader? Vi fann, för det första, att eget boende eller anknytning till flykting medförde lägre sysselsättning och lägre lön för kvinnorna medan att vara kvotflykting eller ha anläggningsboende hade en positiv inverkan. För det andra, pekar våra resultat på att familjesituationen bidrog till det sämre utfallet för kvinnorna; förekomsten av hemmavarande barn under sju år hade negativ effekt bara på kvinnors sysselsättning och lön, inte på männens. Sålunda kunde omkring 3 procentenheter av kvinnors lägre sysselsättningsnivå och omkring 5,5 procentenheter av den lägre lönen tillskrivas förekomsten av barn under sju år.

Avslutningsvis vill vi betona betydelsen av fortsatt utvärdering av reformen. I den slutrapport som är planerad till 15 april 2016 kommer vi att behandla perioden till och med 2014. Det kan väntas bli intressant eftersom vi då har möjlighet att följa upp de nyanlända som har haft en etableringsplan i de avsedda 24 månaderna. Det blir viktigt också att fortsätta att studera effekten av etableringsreformen för kvinnorna.

Referenser

- Andersson Joonas, Pernilla och Lena Nekby (2012) Intensive Coaching of New Immigrants: An Evaluation Based on Random Program Assignment, *Scandinavian Journal of Economics*, Vol. 114, Issue 2, s. 576–600.
- Arbetsförmedlingen (2012) *Nyanländas etablering-reformens första år*. Arbetsförmedlingens återsrapportering 2011. Avser december 2010 – december 2011.
- Arbetsförmedlingen (2013) *Etablering av vissa nyanlända – analys av genomförandet*. Avser januari – april 2012.
- Eriksson, Stefan (2010) *Utrikesfödda på den svenska arbetsmarknaden*. Bilaga 4 till LU2011. Stockholm: Fritzes.
- Integrationsverket (2007) *Ett förlorat år. En studie och analys av insatser och resultat under introduktionens första 12 månader*, Integrationsverkets stencilserie 2007:05.
- Larsson, Jennie K och Lisa Pelling (2015), Ny etableringspolitik måste se bortom moraliska krav. *Dagens Nyheter* 2015-03-16.
- Länsstyrelserna (2013) *Mottagande och etablering av nyanlända 2012 – Resultatet av en enkätundersökning riktad till Sveriges kommuner*.
- Regeringens proposition 2009/10:60, Nyanlända invandras arbetsmarknadsetablering–egenansvar med professionellt stöd.
http://ec.europa.eu/ewsi/UDRW/images/items/doc1_19549_607965119.pdf
- Riksrevisionen (2014a) *Att tillvarata och utveckla nyanländas kompetens – Rätt insats i rätt tid?* RIR 2014:11
- Riksrevisionen (2014b) *Etableringslotsar-fungerar länken mellan individen och arbetsmarknaden?* RIR 2014:14
- SCB (2013a) *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*. Integration Rapport 6. SCB.
- SCB (2013b) Dokumentation av databasen STATIV, se www.scb.se/stativ/.
- SFS (2010:197) Lag om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, www.notisum.se, 2014-01-17.
- Sibbmark, Kristina (2014) *Arbetsmarknadspolitik översikt 2013*. Rapport 2014:20. IFAU
- Statskontoret (2012) *Etablering av nyanlända: En uppföljning av myndigheternas genomförande av etableringsreformen*, Statskontoret 2012:22
- Svantesson, Elisabeth och Ted Aranki (2006) Do Introduction Programs Affect the probability of Immigrants getting Work?, Örebro University, *Working Paper* No. 3.

Åslund, Olof och Per Johansson (2006), Arbetsplatsintroduktion för vissa invandrare – teori, praktik och effekter, *IFAU rapport 2006:6*

Åslund Olof och Per Johansson (2011) Virtues of SIN: Can increased public efforts help Disadvantaged immigrants? *Evaluation Review*, 35(4), 399–427

Tabellbilaga

Tabell 5A. Effekter av etableringsreformen på sannolikheten att vara sysselsatt 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010). Standardfel inom parentes.

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Reformen	0,019** [0,008]	0,017** [0,008]	-0,007 [0,008]	-0,029*** [0,008]	-0,032*** [0,008]	-0,034*** [0,008]	-0,030*** [0,008]	-0,027*** [0,008]
Kvinna		-0,167*** [0,007]	-0,167*** [0,007]	-0,145*** [0,008]	-0,139*** [0,008]	-0,142*** [0,008]	-0,143*** [0,008]	-0,146*** [0,007]
Födelseår		0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]
Afghanistan			0,052*** [0,017]	0,079*** [0,018]	0,093*** [0,018]	0,097*** [0,018]	0,097*** [0,018]	0,098*** [0,018]
Eritrea			0,106*** [0,015]	0,106*** [0,015]	0,111*** [0,015]	0,107*** [0,015]	0,111*** [0,015]	0,092*** [0,016]
Europa			0,089*** [0,025]	0,080*** [0,024]	0,082*** [0,025]	0,080*** [0,024]	0,081*** [0,024]	0,101*** [0,024]
Irak			Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Iran			0,111*** [0,018]	0,088*** [0,018]	0,080*** [0,018]	0,087*** [0,018]	0,088*** [0,018]	0,088*** [0,018]
Somalia			-0,025** [0,011]	0,012 [0,011]	0,004 [0,012]	0,001 [0,012]	0 [0,012]	0,02 [0,012]
Övriga Afrika			0,101*** [0,017]	0,101*** [0,017]	0,102*** [0,017]	0,105*** [0,017]	0,108*** [0,017]	0,097*** [0,017]
Övriga Asien			0,153*** [0,020]	0,139*** [0,020]	0,134*** [0,020]	0,136*** [0,020]	0,137*** [0,020]	0,124*** [0,020]
Övr. Mellanöstern			0,041** [0,019]	0,038** [0,019]	0,040** [0,019]	0,046** [0,019]	0,047** [0,019]	0,066*** [0,019]
Övriga världen			0,155*** [0,048]	0,158*** [0,048]	0,151*** [0,048]	0,156*** [0,047]	0,152*** [0,047]	0,144*** [0,047]
Förgymnasial < 9år				Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Förgymnasial 9 år				0,034** [0,015]	0,032** [0,015]	0,030** [0,015]	0,030** [0,015]	0,026* [0,015]
Gymnasial				0,091*** [0,011]	0,091*** [0,011]	0,089*** [0,011]	0,089*** [0,011]	0,085*** [0,011]
Eftergymnasial				0,075*** [0,011]	0,077*** [0,011]	0,076*** [0,011]	0,076*** [0,011]	0,072*** [0,011]
Okänd				-0,078*** [0,011]	-0,078*** [0,010]	-0,065*** [0,011]	-0,063*** [0,011]	-0,062*** [0,010]
Eget boende					Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Kvotflykting					-0,02 [0,012]	-0,015 [0,012]	-0,023* [0,012]	-0,040*** [0,013]
Anläggningsboende					-0,052*** [0,009]	-0,062*** [0,009]	-0,053*** [0,009]	-0,036*** [0,009]

Tabell 5A forts.

Anknytningar					-0,097*** [0,013]	-0,096*** [0,013]	-0,102*** [0,014]	-0,091*** [0,013]
Folkbokförd dagar						0,033*** [0,004]	0,014** [0,006]	0,016** [0,006]
Mottagen 1 kvartal							Ref.	Ref.
Mottagen 2 kvartal							0,013 [0,013]	0,013 [0,012]
Mottagen 3 kvartal							0,051*** [0,015]	0,048*** [0,015]
Mottagen 4 kvartal							0,062*** [0,019]	0,059*** [0,019]
Stockholm								Ref.
Västra Götaland								-0,134*** [0,013]
Skåne, Halland m fl								-0,128*** [0,014]
Uppsala m fl								-0,150*** [0,014]
Södermanland m fl								-0,171*** [0,015]
Örebro m fl								-0,096*** [0,015]
Jönköping m fl								-0,143*** [0,016]
Västernorrland m fl								0,005 [0,016]
Observationer	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897	11,897
Justerad R ²	0,0004	0,055	0,074	0,09	0,0952	0,1021	0,103	0,1244

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Anmärkning: Ref. anger att kategorin är referensgrupp.

Tabell 5B. Effekter av etableringsreformen på sannolikheten att vara sysselsatt 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2009 och 2010). Standardfel inom parentes.

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Reformen	-0,001 [0,007]	-0,017** [0,007]	-0,044*** [0,007]	-0,067*** [0,007]	-0,073*** [0,007]	-0,035*** [0,008]	-0,028*** [0,008]	-0,025*** [0,008]
Kvinna		-0,177*** [0,006]	-0,177*** [0,006]	-0,160*** [0,006]	-0,152*** [0,006]	-0,157*** [0,006]	-0,155*** [0,006]	-0,156*** [0,006]
Födelseår		0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]	0,005*** [0,000]
Afghanistan			0,049*** [0,014]	0,070*** [0,014]	0,070*** [0,014]	0,088*** [0,014]	0,089*** [0,014]	0,079*** [0,014]
Eritrea			0,120*** [0,012]	0,120*** [0,012]	0,112*** [0,012]	0,125*** [0,012]	0,124*** [0,012]	0,100*** [0,012]
Europa			0,090*** [0,019]	0,090*** [0,019]	0,079*** [0,019]	0,090*** [0,019]	0,089*** [0,019]	0,101*** [0,019]
Irak			Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Iran			0,103*** [0,015]	0,085*** [0,015]	0,067*** [0,015]	0,088*** [0,015]	0,088*** [0,015]	0,078*** [0,015]
Somalia			-0,039*** [0,008]	-0,005 [0,008]	-0,025*** [0,009]	-0,005 [0,009]	-0,008 [0,009]	0,002 [0,009]
Övriga Afrika			0,124*** [0,014]	0,126*** [0,013]	0,119*** [0,014]	0,137*** [0,014]	0,137*** [0,014]	0,116*** [0,014]
Övriga Asien			0,144*** [0,015]	0,140*** [0,015]	0,126*** [0,016]	0,139*** [0,015]	0,137*** [0,015]	0,118*** [0,015]
Övr. Mellanöstern			0,030* [0,016]	0,028* [0,015]	0,018 [0,016]	0,035** [0,016]	0,035** [0,015]	0,047*** [0,015]
Övriga världen			0,105*** [0,039]	0,107*** [0,039]	0,090** [0,039]	0,108*** [0,039]	0,105*** [0,039]	0,094** [0,038]
Förgymnasial<9år				Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Förgymnasial 9 år				0,040*** [0,013]	0,039*** [0,013]	0,036*** [0,013]	0,038*** [0,013]	0,035*** [0,013]
Gymnasial				0,085*** [0,010]	0,084*** [0,010]	0,079*** [0,010]	0,080*** [0,010]	0,080*** [0,010]
Eftergymnasial				0,064*** [0,009]	0,065*** [0,009]	0,060*** [0,009]	0,061*** [0,009]	0,061*** [0,009]
Okänd				-0,054*** [0,008]	-0,051*** [0,008]	-0,052*** [0,008]	-0,060*** [0,008]	-0,056*** [0,008]
Eget boende					Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Kvotflykting					-0,032*** [0,010]	-0,033*** [0,010]	-0,039*** [0,010]	-0,054*** [0,011]
Anläggningsboende					-0,046*** [0,007]	-0,053*** [0,007]	-0,042*** [0,007]	-0,026*** [0,008]

Tabell 5B forts.

Anknytningar					-0,092*** [0,009]	-0,107*** [0,009]	-0,110*** [0,009]	-0,098*** [0,009]
Folkbokförd dagar						0,026*** [0,002]	0,002 [0,004]	0,004 [0,0004]
Mottagen 1 kvartal							Ref.	Ref.
Mottagen 2 kvartal							0,024** [0,012]	0,024** [0,012]
Mottagen 3 kvartal							0,075*** [0,013]	0,071*** [0,012]
Mottagen 4 kvartal							0,096*** [0,014]	0,093*** [0,014]
Mottagen 2009							0,145*** [0,021]	0,140*** [0,021]
Stockholm								Ref.
Västra Götaland								-0,113*** [0,010]
Skåne, Halland m fl								-0,139*** [0,011]
Uppsala m fl								-0,150*** [0,011]
Södermanland m fl								-0,165*** [0,011]
Örebro m fl								-0,077*** [0,012]
Jönköping m fl								-0,118*** [0,012]
Västernorrland m fl								0,008 [0,013]
Observationer	19,071	19,071	19,071	19,071	19,071	19,071	19,071	19,071
Justerad R ²	-0,0001	0,0565	0,0785	0,0908	0,096	0,1059	0,1086	0,1283

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
Anmärkning: Ref. anger att kategorin är referensgrupp.

Tabell 5C. Effekter av etableringsreformen på logaritmen av lönen 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010). Standardfel inom parentes.

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Reformen	0,081 [0,056]	0,09 [0,056]	0,061 [0,058]	0,023 [0,059]	-0,005 [0,059]	-0,008 [0,059]	0,016 [0,060]	0,016 [0,059]
Kvinna		-0,239*** [0,061]	-0,237*** [0,061]	-0,219*** [0,061]	-0,203*** [0,061]	-0,218*** [0,061]	-0,222*** [0,061]	-0,243*** [0,061]
Födelseår		-0,012*** [0,003]	-0,010*** [0,003]	-0,011*** [0,003]	-0,011*** [0,003]	-0,011*** [0,003]	-0,011*** [0,003]	-0,010*** [0,003]
Afghanistan			-0,185 [0,136]	-0,175 [0,137]	-0,093 [0,138]	-0,051 [0,137]	-0,042 [0,137]	-0,037 [0,136]
Eritrea			-0,206* [0,110]	-0,243** [0,111]	-0,134 [0,114]	-0,126 [0,114]	-0,099 [0,114]	-0,165 [0,115]
Europa			0,440** [0,174]	0,426** [0,174]	0,474*** [0,175]	0,485*** [0,175]	0,480*** [0,174]	0,528*** [0,174]
Irak			Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Iran			-0,395*** [0,128]	-0,405*** [0,128]	-0,383*** [0,129]	-0,331** [0,128]	-0,331*** [0,128]	-0,373*** [0,128]
Somalia			-0,295*** [0,093]	-0,289*** [0,095]	-0,263*** [0,097]	-0,256*** [0,096]	-0,261*** [0,096]	-0,235** [0,098]
Övriga Afrika			-0,207* [0,121]	-0,206* [0,121]	-0,094 [0,124]	-0,069 [0,123]	-0,065 [0,123]	-0,099 [0,123]
Övriga Asien			0,045 [0,134]	0,04 [0,134]	0,067 [0,134]	0,082 [0,134]	0,096 [0,134]	0,043 [0,133]
Övr. Mellanöstern			0,266* [0,145]	0,260* [0,144]	0,291** [0,144]	0,327** [0,144]	0,328** [0,144]	0,347** [0,143]
Övriga världen			-0,113 [0,298]	-0,129 [0,298]	-0,087 [0,297]	-0,058 [0,296]	-0,041 [0,295]	-0,133 [0,293]
Förgymnasial <9år				Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Förgymnasial 9 år				0,113 [0,106]	0,103 [0,105]	0,101 [0,105]	0,104 [0,105]	0,086 [0,104]
Gymnasial				0,067 [0,078]	0,059 [0,078]	0,061 [0,078]	0,067 [0,078]	0,068 [0,077]
Eftergymnasial				-0,109 [0,080]	-0,107 [0,080]	-0,098 [0,080]	-0,096 [0,080]	-0,091 [0,079]
Okänd				-0,313*** [0,104]	-0,307*** [0,103]	-0,252** [0,104]	-0,233** [0,104]	-0,204** [0,103]
Eget boende					Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Kvotflykting					-0,307*** [0,086]	-0,294*** [0,086]	-0,309*** [0,087]	-0,210** [0,105]
Anläggningsboende					-0,272*** [0,065]	-0,321*** [0,066]	-0,257*** [0,070]	-0,118 [0,074]

Tabell 5C. forts

Anknytningar					-0,232*	-0,233*	-0,262*	-0,148
Folkbokförd dagar					[0,135]	[0,135]	[0,135]	[0,136]
Mottagen 1 kvartal						0,128***	0,038	0,059
Mottagen 2 kvartal						[0,027]	[0,048]	[0,048]
Mottagen 3 kvartal							Ref.	Ref.
Mottagen 4 kvartal							0,310***	0,281***
Stockholm							[0,106]	[0,105]
Västra Götaland							0,245**	0,214*
Skåne, Halland m fl							[0,120]	[0,119]
Uppsala m fl							0,417***	0,368**
Södermanland m fl							[0,150]	[0,149]
Örebro m fl								Ref.
Jönköping m fl								-0,223**
Västernorrland m fl								[0,095]
Observationer	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672	2,672
Justerad R ²	0,0004	0,0098	0,0245	0,0292	0,0366	0,0441	0,0471	0,0672

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Anmärkning: Ref. anger att kategorin är referensgrupp.

Tabell 5D. Effekter av etableringsreformen på logaritmen av lönen 2012 respektive 2011 med interaktionseffekter. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2010).

Variabler	(1)	(2)
Reformen	0,016	0,115
Kvinna	-0,243***	-0,249***
Kvot x reformen		-0,629***
ABO x reformen		0,027
Anknytning x reformen		-0,304
Kontrollvariabler som i Tabell 5:1 modell (8)	X	X
Observationer	2,672	2,672
Justerad R ²	0,0672	0,072

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Tabell 5E. Effekter av etableringsreformen på logaritmen av lönen 2012 respektive 2011. Båda könen. (Jämförelsegrupp: Nyanlända i introduktionsinsatser under 2009 och 2010). Standardfel inom parentes.

Variabler	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Reformen	-0,154*** [0,049]	-0,137*** [0,049]	-0,134*** [0,050]	-0,168*** [0,051]	-0,199*** [0,051]	-0,02 [0,055]	0,024 [0,057]	0,032 [0,057]
Kvinna		-0,251*** [0,046]	-0,261*** [0,046]	-0,251*** [0,046]	-0,239*** [0,046]	-0,268*** [0,046]	-0,265*** [0,046]	-0,283*** [0,045]
Födelseår		-0,015*** [0,002]	-0,012*** [0,003]	-0,012*** [0,003]	-0,013*** [0,003]	-0,012*** [0,003]	-0,012*** [0,003]	-0,011*** [0,003]
Afghanistan			-0,381*** [0,105]	-0,392*** [0,105]	-0,298*** [0,106]	-0,198* [0,106]	-0,194* [0,106]	-0,200* [0,105]
Eritrea			-0,174** [0,080]	-0,209*** [0,081]	-0,136 [0,083]	-0,068 [0,083]	-0,063 [0,082]	-0,116 [0,084]
Europa			0,255** [0,128]	0,233* [0,128]	0,261** [0,129]	0,333*** [0,128]	0,328** [0,128]	0,380*** [0,128]
Irak			Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Iran			-0,492*** [0,099]	-0,513*** [0,100]	-0,479*** [0,100]	-0,372*** [0,100]	-0,375*** [0,100]	-0,418*** [0,100]
Somalia			-0,374*** [0,063]	-0,377*** [0,065]	-0,376*** [0,067]	-0,273*** [0,067]	-0,279*** [0,067]	-0,247*** [0,069]
Övriga Afrika			-0,309*** [0,088]	-0,319*** [0,088]	-0,200** [0,089]	-0,128 [0,089]	-0,134 [0,089]	-0,160* [0,089]
Övriga Asien			-0,031 [0,097]	-0,038 [0,097]	0,025 [0,098]	0,083 [0,098]	0,083 [0,097]	0,035 [0,097]
Övr. Mellanöstern			-0,029 [0,112]	-0,038 [0,112]	-0,019 [0,112]	0,065 [0,112]	0,06 [0,111]	0,083 [0,111]
Övriga världen			-0,157 [0,251]	-0,173 [0,251]	-0,114 [0,250]	-0,014 [0,248]	-0,002 [0,248]	-0,069 [0,246]
Förgymnasial < 9år				Ref.	Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Förgymnasial 9 år				0,002 [0,087]	-0,004 [0,087]	-0,012 [0,086]	0,001 [0,086]	-0,007 [0,085]
Gymnasial				0,076 [0,065]	0,066 [0,065]	0,052 [0,064]	0,06 [0,064]	0,06 [0,063]
Eftergymnasial				-0,075 [0,065]	-0,092 [0,065]	-0,094 [0,065]	-0,083 [0,065]	-0,074 [0,064]
Okänd				-0,135** [0,066]	-0,138** [0,066]	-0,146** [0,065]	-0,202*** [0,069]	-0,157** [0,068]
Eget boende					Ref.	Ref.	Ref.	Ref.
Kvotflykting					-0,431*** [0,067]	-0,413*** [0,067]	-0,416*** [0,067]	-0,294*** [0,079]
Anläggningsboende					-0,244*** [0,051]	-0,282*** [0,051]	-0,233*** [0,052]	-0,097* [0,055]

Tabell 5E. forts.

Anknytningar					-0,122 [0,079]	-0,194** [0,079]	-0,196** [0,079]	-0,095 [0,080]
Folkbokförd dagar						0,118*** [0,014]	0,029 [0,029]	0,039 [0,028]
Mottagen 1 kvartal							Ref.	Ref.
Mottagen 2 kvartal							0,323*** [0,101]	0,304*** [0,100]
Mottagen 3 kvartal							0,262*** [0,100]	0,250** [0,100]
Mottagen 4 kvartal							0,443*** [0,112]	0,423*** [0,111]
Mottagen 2009							0,641*** [0,160]	0,592*** [0,159]
Stockholm								Ref.
Västra Götaland								-0,231*** [0,072]
Skåne, Halland m fl								-0,282*** [0,085]
Uppsala m fl								-0,530*** [0,084]
Södermanland m fl								-0,615*** [0,093]
Örebro m fl								-0,213*** [0,082]
Jönköping m fl								-0,669*** [0,090]
Västernorrland m fl								-0,268*** [0,083]
Observationer	4,472	4,472	4,472	4,472	4,472	4,472	4,472	4,472
Justerad R ²	0,002	0,0154	0,0299	0,0314	0,0415	0,0574	0,0608	0,0788

Signifikansnivån anges med *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1
Anmärkning: Ref. anger att kategorin är referensgrupp.